

tan enboyradas y tristas
y fredas á sol ponent.

De tristas y melengioses

sempre ho son en temps de fret;
pero no se qu' es la causa
que cad' any m' ho semblin mes.

CELESTÍ DEVESA.

EL sigle XIX s' ha dit que era el sigle de la llibertat y de la democracia.

No obstant, vegém que 'l verdader *dret del poble*, aquest que arranca de les costums y caracteriza 'ls diferents païssos no ha sigut reconegut y s' ha mirat de matarlo; s' ha procurat ofegar les manifestacions del esprit del poble y sa relligió s' ha vist perseguida y sa llengua escarnida. En nom de la llibertat s' han despullat de sos bens als municipis y á les provincies y la vida administrativa d' aquestos organismes ha quedat reduhida á servir poch menos que d' oficines del Estat. S' ha dit que 'ls ciutadans debían tenir intervenció en la administra-

ció y govern de la cosa pública y no se 'ls hi ha concedit més que un vot que prompte s' ha procurat estafarli. L' Estat lliberal ha sigut l' Estat tiránich que tot ho ha aglanat, fins les institucions més sólides garantides per una llarga historia:

Precisa una reorganisió social. El centralisme ofega tota iniciativa y deixa als ciutadans enfront del Estat sense medis de defensa; l' uniformisme mata la llibertat violentant la naturalesa.

El sigle XX ha de ser el sigle de les reivindicacions nacionals y de la implantació de la verdadera democracia.

JOSEPH GASSIOT.

S' haurá acabat la llum del segle
Ab la mort del segle de les llums
Mesquines llums de fanal
qu' heu fumat lo bó y encés el mal
Per recort tos sabis en çotllotje

doblaren les hores al rellotje
segle nou; los sabis del finit
d' aquet modo t' han robat la nit.

RAMÓN MATA.

El sigle vell y el sigle nou

Aoy; çahont vas tant depressa?
—A ocupar lo vostre lloch al mon,
entro á governar y'm sembla que estaré
més bé que vos, perque segons les trasses ho heu passat molt malament.

Ets jove y vas carregat d' il-lusions,
quant sigues vell com jo, estarás plé de
desenganys. Si 'm vols creurer no 't tre-

guis massa aviat la gorra de cop que portes, perque 'n la terra 's donan unes çaygudes molt series. Mira, veus aquest xiribech del front, me 'l feren á Polonia: aquest bony del cap me 'l feren á Turquia: aquest bras que 'm manca me 'l tallaren els *Norteamericans* y aquesta cama me la robaren els inglesos en el